

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu**

Wrocław, dnia 14 listopada 2011 r.

**Pan Aleksander Bek
Wójt Gminy Przeworno**

LWR-4101-15-04/2011
P/11/083

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu przeprowadziła kontrolę Urzędu Gminy w Przewornie w zakresie przygotowania struktur obrony cywilnej do realizacji zadań w okresie wojny i pokoju.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 4 listopada 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK przekazuje Panu Wójtowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie przygotowanie struktur obrony cywilnej do realizacji zadań w okresie wojny i pokoju na terenie gminy Przeworno. Stwierdzone w wyniku kontroli nieprawidłowości dotyczyły tak organizacji, jak i realizacji zadań obrony cywilnej na terenie gminy.

1. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia organizację obrony cywilnej gminy Przeworno w aspekcie określonych prawem zadań obrony cywilnej (O.C.). I tak, w latach 2009-2011 nie dokonywano oceny stanu przygotowań obrony cywilnej, a także nie sporządzano rocznych planów działania w zakresie O.C. oraz wykazu podmiotów przewidzianych do realizacji przedsięwzięć w zakresie obrony cywilnej, pomimo że stanowiło to wymóg określony

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

przepisami § 3 pkt 1 i 24 oraz § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. *w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin*². NIK zwraca również uwagę, że plan działania obrony cywilnej gminy Przeworno został sporządzony we wrześniu 2000 r., tj. ponad 10 lat temu.

W badanym okresie Wójt Gminy Przeworno, jako szef obrony cywilnej gminy, nie ustalił zadań dla działających na terenie gminy podmiotów, a w szczególności – dla Ochotniczej Straży Pożarnej, będącej najważniejszą społeczną organizacją ratowniczą na terenie gminy, pomimo że stanowiło to wymóg określony w § 4 pkt 4 rozporządzenia.

W wyniku kontroli ustalono także, że wszystkie siedem utworzonych na terenie gminy Przeworno formacji obrony cywilnej faktycznie nie istniało, pomimo że o ich istnieniu sprawozdawano do Starostwa Powiatowego w Strzelinie. W związku z tym nie mogło zaistnieć zintegrowanie sił obrony cywilnej, właściwych służb oraz społecznych organizacji ratowniczych do prowadzenia akcji ratunkowych oraz likwidacji skutków klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiska, przewidywane postanowieniami § 3 pkt 15 rozporządzenia.

2. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia także realizację wymaganych prawem zadań obrony cywilnej w gminie Przeworno. I tak szef obrony cywilnej gminy nie sporządził planu obrony cywilnej, nie zapewnił szkoleń ludności w zakresie obrony cywilnej, nie zapewnił niezbędnych siły do doraźnej pomocy w grzebaniu zmarłych, oraz nie wyznaczył zakładów opieki zdrowotnej zobowiązanych do udzielania pomocy medycznej poszkodowanym w wyniku masowego zagrożenia życia i zdrowia ludności na terenie gminy, pomimo że stosownie do postanowień § 3 pkt 2, 5, 12 i 13 rozporządzenia, miał obowiązek realizacji tych zadań.

NIK zwraca też uwagę, że przygotowanie i zapewnienie działania systemu wykrywania i alarmowania oraz systemu wczesnego ostrzegania o zagrożeniach, stosownie do postanowień § 3 pkt 6 rozporządzenia stanowiące zadanie szefa obrony cywilnej gminy, zostało zrealizowane poprzez objęcie zasięgiem syren alarmowych jedynie 35,7% mieszkańców gminy (1956 osób na 5484 wszystkich mieszkańców).

Izba zwraca również uwagę, że przygotowywanie ewakuacji ludności na wypadek powstania masowego zagrożenia dla życia i zdrowia na znacznym obszarze oraz planowanie i zapewnienie środków transportowych, warunków bytowych oraz pomocy przedmedycznej, medycznej i społecznej dla ewakuowanej ludności, stosownie do postanowień § 3 pkt 8 i

² Dz. U. Nr 96, poz. 850, nazywanego dalej „rozporządzeniem”

9 rozporządzenia stanowiące zadanie szefa obrony cywilnej gminy, zostało zrealizowane jedynie w formie planu ewakuacji ludności i inwentarza z rejonów zagrożonych powodzią. Tymczasem zgodnie z planem obrony cywilnej powiatu strzelińskiego czynnikami stwarzającymi zagrożenie na obszarze powiatu były: promieniowanie radioaktywne, toksyczne środki przemysłowe, broń konwencjonalna, działalność sabotażowo-dywersyjna, czynniki pogodowe, epidemie, plagi zwierzęce oraz pożary. Gmina nie dysponowała wyposażeniem koniecznym do rozwinięcia planowanego zespołu miejsc szpitalnych. Należy przy tym dodać, że planowanie i zapewnienie ochrony płodów rolnych i zwierząt gospodarskich oraz produktów żywnościowych i pasz, na wypadek zagrożenia zniszczeniem, stosownie do postanowień § 3 pkt 10 rozporządzenia stanowiące zadanie szefa obrony cywilnej gminy, również zostało zrealizowane jedynie w formie planu ewakuacji ludności i inwentarza z rejonów zagrożonych powodzią.

Odnosnie zapewnienia dostaw wody pitnej dla ludności i wyznaczonych zakładów przemysłu spożywczego oraz wody dla urządzeń specjalnych do likwidacji skażeń i do celów przeciwpożarowych, stanowiącego zadanie szefa obrony cywilnej gminy stosownie do postanowień § 3 pkt 13 rozporządzenia, należy wskazać, że w przypadku wyłączenia z użytkowania najbardziej wydajnej stacji uzdatniania wody na terenie gminy, niemożliwe stanie się zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy dostaw wody do likwidacji skażeń, przy utrzymaniu wymaganych dostaw wody pitnej. Należy również dodać, że nie posiadając cystern do transportu wody, szef obrony cywilnej gminy nie dokonał odpowiednich uzgodnień z działającymi na terenie powiatu strzelińskiego podmiotami, posiadającymi takie cysterny.

3. Odnosnie zasobów, jakimi dysponuje Urząd Gminy Przeworno na potrzeby obrony cywilnej Najwyższa Izba Kontroli odnotowuje, że w badanym okresie jedynymi zaplanowanymi w budżecie gminy środkami na działania obrony cywilnej była dotacja z budżetu państwa w wysokości 1000 zł rocznie, a środki te przeznaczono na zakup mapy topograficznej gminy, 1000 sztuk worków oraz materiałów biurowych. Natomiast stan magazynu sprzętu obrony cywilnej w Urzędzie Gminy obejmował przede wszystkim 50 sztuk masek przeciwgazowych oraz 32 pary butów gumowych.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. *Przeprowadzanie raz w roku oceny stanu przygotowań obrony cywilnej.*

2. ***Sporządzanie rocznych planów działania w zakresie O.C. oraz aktualizację planu działania obrony cywilnej gminy.***
3. ***Sporządzenie wykazu podmiotów przewidzianych do realizacji przedsięwzięć w zakresie obrony cywilnej oraz określenie zadań dla tych podmiotów.***
4. ***Sporządzenie planu obrony cywilnej.***
5. ***Zapewnienie szkoleń ludności w zakresie O.C.***
6. ***Zapewnienie niezbędnych siły do doraźnej pomocy w grzebaniu zmarłych.***
7. ***Wyznaczenie zakładów opieki zdrowotnej do udzielania pomocy medycznej poszkodowanym w wyniku masowego zagrożenia życia i zdrowia ludności na terenie gminy.***
8. ***Podjęcie działań w celu zwiększenia zasięgu systemu alarmowania.***
9. ***Zaplanowanie i przygotowywanie ewakuacji ludności na wypadek powstania masowego zagrożenia dla życia i zdrowia.***
10. ***Zaplanowanie i przygotowanie ochrony płodów rolnych i zwierząt gospodarskich oraz produktów żywnościowych i pasz, na wypadek zagrożenia zniszczeniem.***
11. ***Podjęcie działań w celu zapewnienia dostaw wody pitnej dla ludności i wyznaczonych zakładów przemysłu spożywczego oraz wody dla urządzeń specjalnych do likwidacji skażeń i do celów przeciwpożarowych.***
12. ***Przekazanie szefom obrony cywilnej powiatu i województwa informacji o braku formacji O.C. na terenie gminy.***

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wójta w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Burmistrzowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.